

[Domov](#) > ... > [Sodni Postopki](#) > [Uredba o Digitalizaciji – Uradna Obvestila Držav Članic](#) > [Czechia](#)

Uredba o digitalizaciji – uradna obvestila držav članic

Vsebino zagotavlja
Češka

Češka

Ta stran vsebuje informacije o uradnih obvestilih, ki jih države članice pošljejo v skladu z Uredbo (EU) 2023/2844.

1. Nacionalni portali informacijske tehnologije za komunikacijo s sodišči ali drugimi organi

Češka trenutno nima vzpostavljenega informacijskega portala za sodelovanje v sodnih postopkih in elektronsko komunikacijo med fizičnimi in pravnimi osebami ter pristojnimi nacionalnimi pravosodnimi organi s funkcijami, ki bi ustrezale evropski točki elektronskega dostopa iz Uredbe (EU) 2023/2844 Evropskega parlamenta in Sveta.

2. Nacionalno pravo o videokonferencah v civilnih in gospodarskih zadevah

Pravila, ki urejajo uporabo videokonferenc, so enaka za civilne in gospodarske zadeve ter so navedena v členu 102a zakonika o civilnem postopku (zakon št. 99/1963, kakor je bil spremenjen). Sodišče lahko videokonferenco uporabi na primer za to, da udeležencu omogoči udeležbo v postopku, zasliši pričo ali izvedenca ali za tolmačenje.

Sodišče lahko dovoli uporabo videokonference na zahtevo katerega koli udeleženca, lahko pa tudi na lastno pobudo, če meni, da je to primerno. V takih primerih privolitve udeležencev v uporabo videokonference ni potrebno. Zakon ne vsebuje posebnega postopka za odločanje o tem, ali naj udeleženec sodeluje v postopku prek videokonference. Vendar lahko sodišče udeležencem omogoči, da podajo pripombe o tej možnosti, in jim za to določi ustrezen rok.

Sodelovanje v postopkih prek videokonference je omogočeno z zagotovitvijo oddaljenega dostopa. Akt ne določa nobenih omejitev glede tega, od kod se lahko udeleženec na daljavo poveže. Edini pogoj je, da lahko sodišče med videokonferenco opredeli identiteto vsakega udeleženca, ki ni fizično navzoč v sodni dvorani, in da se zagotovi, da oseba, ki se zasliši na daljavo, ni pod nobenim neprimernim vplivom.

V skladu z zakonom je potreben avdiovizualen zapis postopkov, ki potekajo prek videokonference. Poleg tega lahko sodišče sestavi tudi pisni zapisnik. Zapis je del spisa. Predvaja ali kopira se lahko pod enakimi pogoji, kot veljajo za vpogled v spis (člen 44(4) zakonika o civilnem postopku). Kljub temu je dostop do spisa omejen na sodne uradnike in udeležence v postopku ter njihove zastopnike. Tudi druge osebe lahko zaprosijo sodišče za vpogled v spis. Vpogled bo dovoljen le, če imajo pravni interes za vpogled v spis ali če obstajajo drugi tehtni razlogi. Ministrstvo za pravosodje je vzpostavilo enotno zmogljivost za shranjevanje zvočnih in video posnetkov, ki omogoča predvajanje in kopiranje posnetkov tudi s časovno omejenim dostopom na daljavo, pri čemer lahko povezavo za oddaljeni dostop uporablja samo oseba, ki ji je povezava poslana, pod enakimi pogoji, kot veljajo za osebo, ki izvede vpogled v spis.

Med postopkom prek videokonference je treba zagotoviti pravilno delovanje tehnične povezave. V ta namen sodišče običajno organizira preskusno povezavo precej pred načrtovanim narokom (običajno nekaj dni pred tem).

Če se med dejanskim narokom kljub temu pojavijo težave s povezavo, lahko udeleženec ali katera koli druga oseba, ki sodeluje pri procesnem dejanju, ugovarja kakovosti zvočnega ali video posnetka.

Sodišča za izvedbo sodnih narokov prek videokonference večinoma uporabljajo namizne odjemalce, kot sta Cisco Webex in Real Desktop Presence. Kar zadeva strojno opremo, uporabljajo zlasti videokonferenčne komplete (sisteme), posebej zasnovane za videokonference. Med njimi so Polycom RealPresence Group 310, 510 in 700, Cisco RoomBar, RoomKit, RoomKit+ in DeskPro.

3. Nacionalno pravo o videokonferencah v kazenskih zadevah

(a) Uporaba videokonferenc za naroke je urejena v številnih določbah zakona št. 141/1961 o kazenskem sodnem postopku (v nadaljnjem besedilu: zakonik o kazenskem postopku), zlasti v členih 52a in 111a.

Člen 52a določa tri skupine razlogov za uporabo videokonference, in sicer varstvo pravic oseb (v zvezi s tem sta kot primera v zakonu navedena starost in zdravstveno stanje), varnostne vidike (na primer pomisleki glede varnosti prič) in druge pomembne razloge, kot sta stroškovna učinkovitost in pospešitev kazenskega postopka. Vendar mora biti uporaba videokonference združljiva z naravo procesnega dejanja in tehnično izvedljiva.

Člen 111a zakonika o kazenskem postopku določa več podrobnosti o zaslišanju obdolžencev ali drugih oseb prek videokonference. Odstavek 2 tega člena določa način preverjanja identitete zaslišane osebe (podrobnosti so navedene v nadaljevanju), odstavek 3 pa določa postopek, ki ga je treba uporabiti v primeru preverjanja identitete anonimne priče. V skladu s členom 111a(4) zakonika o kazenskem postopku je treba osebo, ki bo zaslišana, pred začetkom zaslišanja prek videokonference obvestiti o načinu zaslišanja. Obvestiti jo je treba tudi o možnosti ugovora glede kakovosti videokonference. Ugovori zaradi nizke kakovosti video ali zvočnega prenosa se lahko vložijo kadar koli med zaslišanjem. Glede na to, da potreba po varstvu vseh pravic zaslišane osebe (zlasti pravice obdolženca do obrambe) velja tudi za naroke prek videokonference, je samoumevno, da je treba narok začasno prekiniti, če je kakovost prenosa slaba, ali popolnoma ustaviti, če slaba kakovost povezave preprečuje nemoteno komunikacijo ali če na primer osebe, ki sodelujejo na naroku, ne vidijo obraza drug drugega.

Člen 52a

Tehnična oprema za video in zvočni prenos (v nadaljnjem besedilu: videokonferenčna oprema) se lahko uporablja pri izvajanju procesnih dejanj v kazenskih postopkih, kadar je to potrebno zaradi varstva pravic oseb, zlasti glede na njihovo starost ali zdravstveno stanje, ali zaradi varnostnih ali drugih pomembnih razlogov.

Člen 111a

(1) Če se zaslihanje obdolženca izvede z uporabo videokonferenčne opreme, se njegovega odvetnika obvesti o času in kraju, na katerega je bil obdolženec povabljen. Če se na ta način zasliši soobdolženca, pričo ali izvedenca, se odvetnik obdolženca obvesti o času in kraju, kjer bo pristojni organ kazenskega pregona vodil zaslihanje.

(2) Kadar zaslihanje osebe poteka z uporabo videokonferenčne opreme, njeno identiteto preveri uradnik sodišča, državnega tožilstva ali policijskega organa, ki ga za to pooblasti oseba, ki vodi zaslihanje. Oseba, ki preverja identiteto v kraju, kjer se nahaja zaslišana oseba, je lahko uradnik sodišča, državnega tožilstva, zavoda za prestajanje kazni zapora ali policijskega organa s soglasjem osebe, ki opravi zaslihanje, če jo je za ta namen pooblastil predsedujoči sodnik, glavni državni tožilec, upravnik zavoda za prestajanje kazni zapora ali vodja policijskega organa. Ta uradnik je ves čas zaslišanja navzoč na kraju, kjer se nahaja zaslišana oseba.

(3) Identiteto priče, katere identiteta je anonimna in ki se zasliši z uporabo videokonferenčne opreme, v sodnem postopku preveri predsedujoči sodnik ali uradnik sodišča, pristojen za varovanje tajnih podatkov, ki ga imenuje predsedujoči sodnik, v predkazenskem postopku pa uradnik državnega tožilstva ali policijskega organa, pristojen za varovanje tajnih podatkov, ki ga imenuje glavni državni tožilec ali vodja policijskega organa. Ta uradnik je ves čas zaslišanja navzoč na kraju, kjer se nahaja priča, katere identiteta je anonimna.

(4) Organ kazenskega pregona, ki vodi zaslihanje, pred začetkom zaslišanja, ki se izvede z uporabo videokonferenčne opreme, obvesti osebo, ki bo zaslišana, o načinu izvedbe zaslišanja.

(5) Oseba, ki se zasliši, lahko kadar koli med zaslišanjem z uporabo videokonferenčne opreme ugovarja kakovosti video ali zvočnega prenosa.

(b) V skladu s češko zakonodajo privolitev v izvedbo zaslišanja prek videokonference ni pogoj za izvedbo zaslišanja. Pravila, ki se uporabljajo, so le splošna pravila, ki urejajo zaslišanja.

(c) Ministrstvo za pravosodje je v okviru projekta „Uvedba videokonferenc v pravosodju“ že med letoma 2014 in 2016 namestilo skoraj 170 videokonferenčnih naprav ne le na sodiščih na vseh ravneh, temveč tudi na državnih tožilstvih ali v zaporih, s čimer je zagotovilo ustrezno infrastrukturo za izvajanja videokonferenc.

(d) V skladu s členom 33(1) zakonika o kazenskem postopku pravice obdolženca vključujejo pravico do izbire odvetnika in do posvetovanja z njim med procesnimi dejanji, ki jih opravi organ kazenskega pregona. Vendar se obdolženec med zaslišanjem ne sme posvetovati z odvetnikom o tem, kako naj odgovori na vprašanje, ki mu je bilo postavljeno. Obdolženec lahko zahteva zaslihanje v navzočnosti svojega odvetnika in sodelovanje odvetnika pri drugih procesnih dejanjih v predkazenskem postopku. Tudi če je obdolženec v priporu ali prestaja zaporno kazen, se lahko s svojim odvetnikom pogovori brez navzočnosti tretje osebe.

Člen 33: Pravice obdolženca

(1) Obdolženec ima pravico do podajanja pripomb o vseh dejstvih, ki so mu očitana, in dokazih, ima pa tudi pravico molčati. Poleg tega lahko poda izjave o dejstvih in predloži dokaze v svojo obrambo ter vlaga predloge, zahteve in pravna sredstva. Ima pravico, da izbere odvetnika in se z njim posvetuje med procesnimi dejanji, ki jih opravi organ kazenskega pregona. Vendar se med zaslišanjem ne sme posvetovati z odvetnikom o tem, kako naj odgovori na vprašanje, ki jim je bilo postavljeno. Zahteva lahko, da se ga zasliši v navzočnosti njegovega odvetnika in da odvetnik sodeluje pri drugih procesnih dejanjih v predkazenskem postopku (člen 165). Če je obdolženec pridržan ali prestaja zaporno kazen, se lahko pogovori s svojim odvetnikom brez navzočnosti tretje osebe. Zgoraj navedene pravice lahko uveljavlja tudi obdolženec, ki mu je bila odvzeta ali omejena poslovna sposobnost.

[...]

Zadevno osebo lahko v kazenskem postopku zastopa pooblaščenec (člena 50 in 51 zakonika o kazenskem postopku), ki je lahko odvetnik.

Zaupnost komunikacije med odvetnikom in njegovo stranko je splošno načelo, ki se uporablja tudi v primeru narokov z uporabo videokonference. V skladu s členom 21(1) zakona št. 85/1996 o odvetništvu mora odvetnik varovati zaupnost vseh dejstev, s katerimi se seznanj v zvezi z opravljanjem pravnih storitev. Odvetniška zaupnost je nujna podlaga za zaupanje med odvetnikom in stranko.

Osnutek zakona o spremembi zakona o odvetništvu (dokument poslanske zbornice št. 623) je trenutno v zakonodajnem postopku (natančneje, čaka na drugo obravnavo v poslanski zbornici parlamenta Češke republike). Spremenjeni zakon bo med drugim okrepil varstvo zaupnosti med stranko in odvetnikom. V ta namen je treba zakonu o odvetništvu dodati nov oddelek 3a, kot sledi:

(1) Informacije, ki sestavljajo vsebino komunikacij odvetnika, odvetniškega pripravnika in drugih oseb iz člena 21(9), točka (a), s stranko pri opravljanju odvetniškega poklica, so zaupne, kadar je taka zaupnost v interesu stranke. Prav tako so zaupne informacije, pridobljene ali ustvarjene med opravljanjem odvetniškega poklica ali v njegovem neposrednem okviru, če omogočajo pridobitev informacij o vsebini komunikacij iz prvega stavka ali o opravljenih pravnih storitvah, kadar je taka zaupnost v interesu stranke.

(2) Informacije iz odstavka 1, s katerimi razpolagajo osebe, ki niso odvetnik, odvetniški pripravnik ali druge osebe iz člena 21(9), točka (a), se izrecno označijo, da se pojasni, da gre za zaupne informacije, zavarovane v skladu s tem zakonom.

(3) Če kdo pridobi informacije iz odstavka 1, jih ne sme zlorabiti ali razkriti drugi osebi brez pravne podlage ali brez privolitve osebe, za katero so bile pravne storitve opravljene.

(e) Informacije o tem, kako so nosilci starševske odgovornosti ali drugi ustrezni odrasli obveščeni o zaslišanju otroka prek videokonference ali druge tehnologije za komunikacijo na daljavo – kako se upošteva otrokova korist?

V skladu s členom 60 zakona št. 218/200 o kazenski odgovornosti mladoletnikov in pravosodnem sistemu v zvezi z mladoletniki ter spremembi nekaterih zakonov (v nadaljnjem besedilu: zakon o pravosodju za mladoletnike) je treba zakonitega zastopnika ali skrbnika mladoletnika, pristojni organ za socialno in pravno varstvo otrok ter službo za pogojni odpust in mediacijo brez nepotrebne odlašanja obvestiti o začetku kazenskega postopka zoper mladoletnika. V skladu s členom 43(1) zakona o pravosodju za mladoletnike ima pravni zastopnik ali skrbnik mladoletnika tudi pravico, da zastopa mladoletnika, zlasti da zanj izbere odvetnika, da v njegovem imenu daje predloge ter da v njegovem imenu vlaga vloge in pravna sredstva. Zakoniti zastopnik ima tudi pravico sodelovati pri vseh procesnih dejanjih, pri katerih lahko mladoletnik sodeluje v skladu z zakonom, torej tudi pri narokih, ki potekajo prek videokonference.

Preprosto povedano, civilnopravni mehanizmi zagotavljajo, da nosilec starševske odgovornosti načeloma ne more biti oseba, za katero ne bi bilo v otrokovo korist, da jo obvestijo o zaslišanju otroka. Če starša ne izvršujeta starševske odgovornosti pravilno ali jo zlorabita ali resno zanemarita, sodišče starševsko odgovornost omeji ali odvzame. V takem primeru starši niso nosilci starševske odgovornosti. To odgovornost prevzame druga ustrezna odrasla oseba (skrbnik), ki je tudi zakoniti zastopnik otroka in ima na podlagi tega pravice iz člena 43 zakona o pravosodju za mladoletnike, ali pa ima ustrezne pravice namesto zakonitega zastopnika druga ustrezna odrasla oseba, ki je posebni skrbnik (skrbnik *ad litem*) (to ni zakoniti zastopnik, zato je ločeno naveden v členu 43(1) zakona o pravosodju za mladoletnike).

Odstavek 2 člena 43 zagotavlja, da se v izjemnih primerih, ko nobena od ustreznih odraslih oseb iz odstavka 1 ne more uveljavljati zadevnih pravic v danem položaju (na primer zaradi navzkrižja interesov), za uveljavljanje teh pravic imenuje poseben *ad hoc* skrbnik, ki je običajno oseba, ki jo predlaga mladoletnik sam.

Člen 43: Pravni zastopnik ali posebni skrbnik mladoletnika

(1) Zakoniti zastopnik ali posebni skrbnik mladoletnika ima pravico zastopati mladoletnika, zlasti da zanj izbere odvetnika, da v njegovem imenu daje predloge ter da v njegovem imenu vlaga vloge in pravna sredstva. Zakoniti zastopnik ima tudi pravico sodelovati pri vseh procesnih dejanjih, pri katerih lahko mladoletnik sodeluje v skladu z zakonom. Zakoniti zastopnik ali posebni skrbnik lahko v korist mladoletnika te pravice uveljavlja tudi proti njegovi volji. Zakoniti zastopnik ali posebni skrbnik mladoletnika ima tudi pravico, da zaslišani osebi postavlja vprašanja, ima vpogled v spise, razen v protokol o glasovanju in osebne podatke priče v skladu s členom 55(2) zakonika o kazenskem postopku, da na podlagi spisov oblikuje izvlečke in zapiske ter da na lastne stroške naredi kopije spisov ali njihovih delov. Organi kazenskega pregona iz tega zakona morajo zakonitega zastopnika ali posebnega skrbnika brez nepotrebne odlašanja seznaniti s pravicami mladoletnika. Če razlogi za imenovanje posebnega skrbnika iz odstavka 2 prenehajo obstajati, se pravnega zastopnika ali posebnega skrbnika mladoletnika seznaniti s pravicami mladoletnika, ki se lahko uveljavljajo v tekoči fazi postopka.

(2) Če obstaja nevarnost zamude in če zakoniti zastopnik ali posebni skrbnik mladoletnika ne more uveljavljati njegovih pravic iz odstavka 1 ali če posebni skrbnik ni bil imenovan, čeprav obstajajo razlogi za njegovo imenovanje, predsedujoči sodnik in v predkazenskem postopku državni tožilec mladoletniku določi posebnega skrbnika za uveljavljanje pravic mladoletnika. Predsedujoči sodnik ali v predkazenskem postopku državni tožilec za posebnega skrbnika imenuje osebo, ki jo predlaga mladoletnik. Če mladoletnik ne predlaga nobene osebe ali če predlaga osebo, v zvezi s katero obstajajo utemeljeni pomisleki, da ne bo ustrezno zaščitila interesov mladoletnika, predsedujoči sodnik ali v predkazenskem postopku državni tožilec imenuje drugo primerno osebo, kot je bližnja oseba, uslužbenec organa za socialno in pravno varstvo otrok ali druga oseba, ki ima izkušnje z vzgojo otrok, ali odvetnik. Oseba, ki ni odvetnik, je lahko imenovana za posebnega skrbnika le, če v to privoli. Odločitev o imenovanju posebnega skrbnika se sporoči imenovani osebi in, če to ni izključeno zaradi narave zadeve, tudi mladoletniku. Zoper sklep o imenovanju posebnega skrbnika se lahko vložijo pritožbe.

Člen 60: Začetek kazenskega pregona

O začetku kazenskega postopka zoper mladoletnika je treba brez nepotrebne odlašanja obvestiti tudi njegovega zakonitega zastopnika ali posebnega skrbnika, pristojni organ za socialno in pravno varstvo otrok ter službo za pogojni odpust in mediacijo.

(f) V skladu s členom 55a(1) zakona o kazenskem postopku je snemanje video- in zvočnih posnetkov obvezno, če se pri opravljanju procesnega dejanja v kazenskem postopku uporablja videokonferenčna oprema. Dejstvo, da je bil poleg pisnega zapisnika narejen tudi zvočni in/ali video posnetek procesnega dejanja, mora biti zabeleženo v pisnem zapisniku tega dejanja, pri čemer je treba poleg časa, kraja in načina izvedbe dejanja navesti tudi

uporabljena sredstva (kaj je bilo posneto ter katera snemalna naprava in nosilec sta bila uporabljena za snemanje).

V skladu s členom 55a(2) zakonika o kazenskem postopku mora biti tehnični nosilec posnetka priložen spisu ali pa mora biti v spisu navedeno, kje je nosilec shranjen. Ta nosilec mora biti opredeljen z referenčno številko spisa, imenom zaslišane osebe, časom zaslišanja in vsemi drugimi potrebnimi podatki ter mora biti priložen spisu ali shranjen na varnem mestu, pri čemer je kraj hrambe naveden v spisu.

Ti mediji se uporabljajo za dokumentiranje poteka procesnega dejanja, zato jih ni dovoljeno na noben način spreminjati, na primer skrajšati, izrezati ali dopolniti s spremnim besedilom, saj lahko to zmanjša njihovo dokazno vrednost in je lahko predmet naknadnih ugovorov strank.

Opozoriti je treba, da ministrstvo za pravosodje trenutno obravnava pripombe o spremembah kazenske zakonodaje, ki bodo med drugim vplivale na določbe člena 55a zakonika o kazenskem postopku, da bi bila uporaba videokonferenc v kazenskih postopkih prožnejša, tudi ob upoštevanju tehnološkega napredka na tem področju. Ta predlog spremembe naj bi bil vladi predložen v prihodnjih tednih.

Člen 55a

Uporaba posebnih sredstev za beleženje postopkov

(1) Po potrebi se lahko potek procesnega dejanja zabeleži tudi s stenografskim zapisom, ki se nato skupaj s prepisom v običajni pisavi priloži zapisu, ali z zvočnim posnetkom ali video posnetkom ali na kakršen koli drug ustrezen način. Kadar se pri izvajanju procesnega dejanja uporablja videokonferenčna oprema, se v vseh primerih posnameta zvočni in video posnetek.

(2) Kadar se poleg pisnega zapisa naredi zvočni ali video posnetek procesnega dejanja, se to zabeleži v zapisnik o dejanju, pri čemer se poleg časa, kraja in načina izvedbe dejanja navedejo tudi uporabljena sredstva. Tehnični nosilec posnetka se priloži spisu ali pa se v spisu navede, kje je nosilec shranjen.

(g) Zaslišana oseba ima pravico, da kadar koli med zaslišanjem prek videokonference ugovarja glede kakovosti video in zvočnega posnetka. Na podlagi ugovora se lahko zaslišanje na primer začasno prekine, medtem ko se čaka na izboljšanje kakovosti posnetka, ali pa se popolnoma ustavi. V vseh primerih se morebitni ugovori vključijo v zapisnik o procesnem dejanju.

V predkazenskem postopku se lahko v skladu s členom 157a zakonika o kazenskem postopku vloži zahteva za preverjanje zakonitosti ukrepov policijskega organa (tj. če policijski organ ni ravnal v skladu z zakonom, se lahko njegova dejanja izpodbijajo).

Zoper sodbo je mogoče vložiti pritožbo v skladu s členom 245 in naslednjimi zakonika o kazenskem postopku, v kateri lahko upravičenec (ki je lahko, kolikor je to pomembno, tudi obdolženec ali udeleženec) izpodbija kršitve določb o postopku pred izdajo sodbe, če bi taka kršitev lahko povzročila, da bi bil del sodbe nepravilen ali nepopoln. Če so bile pred sodbo storjene bistvene kršitve določb kazenskega postopka, zlasti kršitve določb o pravici do obrambe, ki bi lahko vplivale na pravilnost in zakonitost dela sodbe, ki se preverja, pritožbeno sodišče sodbo razveljavi.

S pritožbo je mogoče izpodbujati vsako odločitev policijskega organa in prvostopenjsko odločbo sodišča ali državnega tožilca, kadar to dovoljuje zakon. Odločbo je mogoče izpodbijati tudi zaradi kršitve določb o postopku, ki je potekal pred sprejetjem odločbe, če bi taka kršitev lahko povzročila nepravilnost katerega koli dela izreka odločbe. Pritožbo lahko vloži tudi oseba, ki jo sodba neposredno zadeva, tj. v ustreznih primerih tudi obtoženec ali udeleženec.

(h) Za videokonference se uporabljata dve platformi, in sicer Polycom in Webex, ki se uporablja od začetka leta 2024.

(i) Če oseba, ki jo je treba zaslišati, ni v priporu ali ne prestaja zaporne kazni, se mora zglasiti pri vnaprej določenem organu kazenskega pregona (npr. na sodišču ali policijski postaji v kraju stalnega prebivališča), ki bo tehnično uredil videokonferenčno povezavo z organom, ki vodi zaslišanje.

Organ kazenskega pregona mora odvetnika obvestiti o kraju in času zaslišanja, vendar se obvestilo o kraju

zaslišanja razlikuje glede na procesni status zaslišane osebe. Če je treba obdolženo osebo zaslišati prek videokonference, mora biti odvetnik obveščen o kraju, na katerega je bila obdolžena oseba povabljena. Nasprotno pa se v primeru, ko je procesno dejanje zaslišanje soobdolženca, ki ga ne zastopa obveščeni odvetnik, ali priče ali izvedenca prek videokonference, se kot kraj zaslišanja navede kraj, iz katerega bo organ kazenskega pregona izvedel zaslišanje.

(j) Za nalaganje zvočnega ali video posnetka in njegovo pretvorbo v besedilo se uporablja aplikacija Beey. Dostop do aplikacije imajo sodišča, državna tožilstva in zapori.

(k) Preverjanje identitete osebe, ki jo je treba zaslišati, je urejeno v členu 111a(2) zakonika o kazenskem postopku (za celotno besedilo te določbe glej zgoraj). Ta določba se uporablja za zaslišanje osebe, ki ima status obdolženca (osumljenec, obtoženec ali obsojenec), in drugih oseb, vključno z udeleženci. Kadar zaslišanje osebe poteka z uporabo videokonferenčne opreme, njeno identiteto preveri uradnik sodišča, državnega tožilstva ali policijskega organa, ki ga v ta namen imenuje oseba, ki vodi zaslišanje, odvisno od tega, kateri organ kazenskega pregona vodi zaslišanje. V skladu z drugim stavkom tega odstavka lahko predsedujoči sodnik, glavni državni tožilec, upravnik zapora ali vodja policijskega organa s soglasjem osebe, ki vodi zaslišanje, za osebo, ki preverja identiteto zaslišanih oseb, imenuje uradnika sodišča, državnega tožilstva, zapora ali policijskega organa v kraju, kjer se nahaja zaslišana oseba. Imenovani uradnik mora biti ves čas zaslišanja navzoč na kraju, kjer se nahaja zaslišana oseba.

(l) Kot je navedeno zgoraj, ima obdolženec v skladu s členom 33(1) zakonika o kazenskem postopku pravico zahtevati, da se ga zasliši v navzočnosti njegovega odvetnika in da odvetnik sodeluje pri drugih procesnih dejanjih v postopku. Ko oseba, ki se zaslišuje, zaključi svojo izjavo brez prekinitev, ji lahko organ kazenskega pregona in nato druge osebe postavljajo vprašanja, da bi odpravili morebitna protislovja v izjavi, dodatno pojasnili dejstva, ki jih je navedla, ali dopolnili informacije, ki jih zaslišana oseba ni sama navedla v svojem pričevanju (člen 92(3) in člen 101(3) zakonika o kazenskem postopku). Pri zaslišanju osebe, mlajše od 18 let, lahko vprašanja postavlja le organ kazenskega pregona, nasprotno pa odvetnik ali druge osebe, ki sodelujejo na zaslišanju, ne morejo neposredno postavljati vprašanj.

Člen 92

(1) Zaslišanje obdolženca se izvede tako, da se, kolikor je to mogoče, zagotovi popolna in jasna slika dejstev, pomembnih za kazenski postopek. Obdolženec nikakor ne sme biti prisiljen pričati ali priznati krivde. Med zaslišanjem mu mora biti zagotovljena osebna zaščita.

(2) Med zaslišanjem je treba obdolžencu postaviti vprašanja o njegovih osebnih, družinskih, finančnih in drugih okoliščinah, da se ugotovijo dejstva, potrebna za določitev vrste in obsega kazni v primeru obsodbe obdolženca. Poleg tega je treba postaviti vprašanje o morebitnih predhodnih obsodbah in drugih primerih kazenskega pregona obdolženca.

(3) Obdolžencu mora biti dana možnost, da poda podrobne pripombe glede obtožbe, zlasti tako, da poda skladno izjavo o dejstvih, ki so podlaga za obtožbo, navede vse okoliščine, ki obtožbo omilijo ali izpodbijajo, in predloži dokaze v zvezi s tem.

(4) Od obdolženca se lahko zahteva, da dopolni izjavo ali odpravi morebitne nepopolnosti, dvoumnosti ali protislovja. Vprašanja se postavljajo jasno in razumljivo, brez zavajajočih ali neresničnih trditev. Vprašanja ne smejo napeljevati k določenemu odgovoru.

Člen 101

(1) Pred zaslišanjem priče je treba vedno ugotoviti njeno identiteto in njeno razmerje z obdolžencem ter jo poučiti o pravici, da odkloni pričanje, in po potrebi o dolžnosti, da odkloni pričanje, ali o možnosti nadaljevanja postopka v skladu s členom 55(2) ter o njeni obveznosti, da navede vsa resnična dejstva in ničesar ne prikrije. Poleg tega se pričo pouči o pomenu pričanja z vidika javnega interesa in o kazenskih posledicah krivega pričanja. Če je kot priča zaslišana oseba, mlajša od 15 let, se jo pouči na način, ki ustreza njeni starosti.

(2) Na začetku zaslišanja se priči postavijo vprašanja o njenem razmerju do zadeve in strank ter po potrebi o vseh drugih okoliščinah, pomembnih za ugotovitev njene verodostojnosti. Zaslišanje priče se izvede tako, da se, kolikor je to mogoče, zagotovi popolna in jasna slika dejstev, pomembnih za kazenski postopek, ki jih je priča

zaznala s svojimi čutili. Priči se omogoči, da brez prekinitve poda izjavo o vsem, kar ve o zadevi, in o tem, od kod je izvedela za okoliščine, ki jih je navedla. Pri zaslišanju je priči zagotovljena osebna zaščita, zlasti kar zadeva njene osebne podatke in zasebno življenje.

(3) Od priče se lahko zahteva, da dopolni svoje pričanje ali odpravi morebitne nepopolnosti, dvoumnosti ali protislovja. Vprašanja v zvezi z zasebnim življenjem priče, ki se zasliši, zlasti v primeru žrtve kaznivega dejanja, se lahko postavijo le, kadar je treba pojasniti dejstva, pomembna za kazenski postopek, ter se postavijo na posebno občutljiv način in čim bolj izčrpno, tako da zaslišanja ni treba ponoviti. Vprašanja se oblikujejo na način, ki ustreza starosti, osebnim izkušnjam in psihološkemu stanju priče, pri čemer je treba pokazati ustrezno obzirnost. Priči se ne postavljajo vprašanja, ki vsebujejo zavajajoče ali neresnične trditve ali se nanašajo na zadeve, ki jih je treba ugotoviti le na podlagi njenega pričanja.

(4) Priči se lahko naroči, naj napiše določeno potrebno število besed, če je to potrebno za ugotovitev pristnosti rokopisa.

(m) Zakonik o kazenskem postopku ne vsebuje posebnih določb o tolmačenju pri videokonferencah, zato se uporabljajo splošna pravila o tolmačenju iz člena 2(14) in člena 28 zakonika o kazenskem postopku. V skladu s členom 2(14) zakonika o kazenskem postopku ima vsaka oseba, ki izjavi, da ne obvlada češkega jezika, pravico, da pred organi kazenskega pregona uporablja svoj materni jezik ali jezik, za katerega izjavi, da ga obvlada. Na podlagi take izjave obdolženca se imenuje tolmač v skladu s prvim stavkom člena 28(1) zakonika o kazenskem postopku.

Člen 2(14)

[...]

(14) Organi kazenskega pregona vodijo postopek in pripravljajo svoje odločbe v češkem jeziku. Vsaka oseba, ki izjavi, da ne obvlada češkega jezika, ima pravico, da pred organi kazenskega pregona uporablja svoj materni jezik ali jezik, za katerega izjavi, da ga obvlada.

[...]

Člen 28

(1) Če je treba razložiti vsebino dokumenta, pričanja ali drugega procesnega dejanja ali če obdolženec uveljavlja pravico iz člena 2(14), se imenuje tolmač. Enako velja za imenovanje tolmača za osebo, s katero je mogoče komunicirati le v enem od komunikacijskih sistemov gluhih oseb in oseb, ki so gluhe in slepe. Tolmač je lahko tudi zapisnikar. Če obdolženec ne navede jezika, ki ga obvlada, ali navede jezik ali narečje, ki ni jezik njegove etnične skupine ali uradni jezik države, katere državljan je, in na seznamu tolmačev za ta jezik ali narečje ni nobene osebe, organ kazenskega pregona imenuje tolmača za jezik njegove etnične skupine ali za uradni jezik države, katere državljan je. V primeru osebe brez državljanstva to pomeni državo stalnega prebivališča ali izvorno državo.

[...]

(n) Kako se preprečita nepooblaščen dostop do občutljivih podatkov ali pretok podatkov do neznanih subjektov?

Tekoče videokonference so zavarovane s šifriranjem od konca do konca (vsaka naprava ima edinstven certifikat, ustvarjen neposredno zanjo), uporablja pa se metoda Let's Encrypt (certifikati za opremo se spremenijo vsakih 60 dni). Spletne videokonference WEB RCT - z uporabo odjemalca v računalniku, brskalniku ali mobilni napravi - se zaščitijo z geslom, ko je seja ustvarjena. Na voljo so tudi seje na mestu uporabe (v domeni), pri katerih se lahko seje udeležijo samo povabljeni osebe ali sodni uradniki. Obstajajo na primer tudi videokonferenčne sobe, zavarovane z geslom, ki je edinstveno za vsako sobo.

Varnost posnetka je zagotovljena z aktivnim imenikom skupin in pravic, v katerem je dostop do datoteke dovoljen le uporabnikom z ustreznimi pravicami, brez katerih do datoteke s posnetki ni mogoče dostopati.

4. Takse v postopkih v civilnih in gospodarskih zadevah

I. Zaračunavanje taks v postopkih pred češkimi sodišči

Sodne takse v postopkih pred češkimi sodišči ureja zakon št. 549/1991 o sodnih taksah, kakor je bil spremenjen. Takse se lahko zaračunavajo samo za postopke ali upravne akte, navedene v prilogi k temu zakonu z naslovom „Seznam taks“.

Takso je treba plačati ob predložitvi vloge za začetek ustreznega postopka. Če udeleženec ni prepričan, kolikšen je znesek sodne takse, in zato ne plača takse ob vložitvi tožbe, mora sodišče od udeleženca zahtevati, naj izpolni dodatno obveznost plačila takse. Sodišče mu mora poslati uradni opomin, v katerem navede številko računa, na katerega je treba plačati takso, in njen znesek, pri čemer določi rok najmanj 15 dni. Če sodna taksa v dodatnem roku še vedno ni plačana, sodišče postopek ustavi.

Na seznamu sta dve skupini taks, in sicer postopkovne takse in takse za posamezne akte. Takse so določene v čeških kronah. Če je osnova za izračun takse izražena v tuji valuti, se odstotek takse izračuna na podlagi osnove za izračun takse, pretvorjene v češko valuto po tečaju, ki ga objavi češka narodna banka in velja na prvi dan koledarskega meseca, v katerem je treba plačati takso ali v katerem sodišče izda odločbo o obveznosti plačila takse. Za pretvorbo valut, za katere češka narodna banka ne objavi tečaja, se uporabi tečaj zadevne valute v USD, kot ga razglasi centralna banka ali banka z enakovrednim statusom v državi, v kateri je pretvorjena valuta veljavna. Plačnik takse mora veljavnost uporabljenega menjalnega tečaja dokazati tako, da sodišču predloži dokument, pridobljen prek ministrstva za zunanje zadeve.

II. Znesek sodnih taks

(a) Postopkovne takse

Kar zadeva postopkovne takse, je osnovno izhodišče izračun sodne takse na podlagi zahtevanega denarnega zneska, kar velja tudi za postopek v sporih majhne vrednosti in evropski plačilni nalog. Za zneske do 20 000 CZK se taksa določi pavšalno (1 000 CZK), od 20 000 CZK do 40 000 000 CZK znaša 5 % zahtevanega zneska, za znesek, ki presega 40 000 000 CZK, pa taksa znaša 2 000 000 CZK in 1 % zneska, ki presega 40 000 000 CZK; zneski nad 250 000 000 CZK se ne štejejo.

Zakon uvaja posebno kategorijo dajatev samo za elektronske plačilne naloge. V tem primeru se znesek sodne takse določi na naslednji način:

1. do vključno 10 000 CZK: 400 CZK;
2. za zneske od 10 000 CZK do vključno 20 000 CZK: 800 CZK;
3. za zneske nad 20 000 CZK: 4 % zneska.

Za spore v zvezi z nepremoženjsko škodo v denarju za zneske do 200 000 CZK se plača pavšalna taksa (2 000 CZK), ki se ji prišteje 1 % zahtevanega zneska.

Poleg tega zakon določa številna druga pravila v primerih, ko se spor ne nanaša na denarno plačilo – takse so v takih primerih določene pavšalno. Na primer za spore v zvezi z nepremičninami taksa znaša 5 000 CZK za vsako nepremičnino in 15 000 CZK za vsako poslovno enoto.

Posebne sodne takse so določene tudi v naslednjih primerih:

- izdaja začasne odredbe – 1 000 CZK,
- v zadevah v zvezi z razdelitvijo skupnega premoženja zakoncev in skupnega lastništva – 2 000 CZK (ta znesek se poveča za 5 000 CZK na nepremičnino in 15 000 CZK na poslovno enoto),
- v preživninskih zadevah – 500 CZK za zneske do 50 000 CZK, k čemur se prišteje 1 % do največ 15 000 CZK,
- za vlogo za priznanje tujih odločb v zakonskih zadevah in ugotovitev starševstva – 2 000 CZK,
- za vlogo, s katero se začne postopek v pomožnem sporu (v postopku zaradi insolventnosti) v zvezi z denarnim plačilom – sodna taksa znaša 1 000 CZK za zneske do 20 000 CZK, k čemur se prišteje 5 % zahtevanega zneska,
- za vlogo za začetek postopka v pomožnem sporu, ki se ne nanaša na denarno plačilo:

1. v sporu glede verodostojnosti, zneska ali vrstnega reda terjatve – 5 000 CZK;
2. za vsako nepremičnino – 5 000 CZK;
3. za vsako poslovno enoto ali za vsako od njenih organizacijskih enot – 15 000 CZK;
4. v drugih primerih – 2 000 CZK.

Obstaja tudi subsidiarna klavzula, ki se uporablja v preostalih primerih, ki ne vključujejo denarnega plačila ali katere od izrecno navedenih kategorij. Ta subsidiarna klavzula določa sodno takso v višini 2 000 CZK.

Za pritožbeni postopek (redni pritožbeni postopek) se znesek sodne takse določi enako kot za tožbo na prvi stopnji.

Za postopek o izrednih pravnih sredstvih se taksa določi pavšalno:

1. denarno plačilo do vključno 100 000 CZK – 7 000 CZK;
2. za vsako nepremičnino – 14 000 CZK;
3. za vsako poslovno enoto ali za vsako od njenih organizacijskih enot – 28 000 CZK;
4. v drugih primerih – 14 000 CZK.

(b) Takse za upravne akte

Sodne takse za upravne akte se določijo pavšalno. Na primer:

- 300 CZK za izdajo certifikata ali potrdila v skladu z zakonodajo Evropske unije,
- 500 CZK za izdajo spremembe ali preklica evropskega potrdila o dedovanju,
- 150 CZK za izdajo uradnega potrdila o dejstvih, znanih iz sodnih spisov,
- 1 000 CZK za pripravo vloge za sodno evidenco, če je to dovoljeno v skladu s češko zakonodajo,
- 70 CZK za izdelavo kopije odločbe, zapisnika in overjenega izpiska iz registrov in evidenc za stran ali del strani,
- 20 CZK za izdelavo kopije (fotokopije) dokumentov, zapisa, prilog, zapisnika, drugih delov spisov in drugih pripomočkov za beleženje, ki jih ima sodišče, vključno z njihovimi izvlečki, za vsako stran ali del strani,
- 50 CZK za zagotovitev kopije elektronskih podatkov v datoteki na trajnem nosilcu podatkov, za vsak nosilec,
- 100 CZK za prepis zvočnega ali avdiovizualnega zapisa v obliki zapisa za vsako stran ali del strani.

5. Načini elektronskega plačevanja

Trenutno je bančno nakazilo edini elektronski način plačila na Češkem za plačilo sodnih taks. Takse se plačajo z bančnim nakazilom na račun ustreznega sodišča. Bančni podatki so na voljo na spletnih straneh posameznih sodišč, ki so dostopne na spletnem portalu justice.cz/.

6. Uradno obvestilo o zgodnji uporabi decentraliziranega sistema informacijske tehnologije

Češka ne predvideva zgodnje uporabe decentraliziranega sistema IT pred datumom uporabe, določenim v skladu s členom 26(3) v povezavi s členom 10(3) Uredbe (EU) 2023/2844 Evropskega parlamenta in Sveta.

7. Uradno obvestilo o zgodnji uporabi videokonferenc v civilnih in gospodarskih zadevah

Češka republika ne predvideva zgodnje uporabe videokonferenc v civilnih in gospodarskih zadevah pred 1. majem 2025 v skladu s členom 5 Uredbe (EU) 2023/2844 Evropskega parlamenta in Sveta.

8. Uradno obvestilo o zgodnji uporabi videokonferenc v kazenskih zadevah

Češka republika ne predvideva zgodnje uporabe videokonferenc v kazenskih zadevah pred 1. majem 2025 v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2023/2844 Evropskega parlamenta in Sveta.

■ Zadnja posodobitev: 18/05/2026

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.